

fagbladet 3F #7 2024

MS

LM MULTISERVICES

har sat børn og unge til at udføre livsfarligt asbestarbejde.

ASBJØRN GLISBO

tog kampen op mod firmaet.

ASBJØRN
vs.
ASBEST-FUSKERNE

Se videoen med
Mihaelas historie
via QR-koden

Mihaela blev EUD-elev hos DEKRA og fik læreplads hos SCT Transport

Mihaela gik imod fordomme og slog døren ind til branchen.

På DEKRA Erhvervsskole uddanner vi unge til spændende jobs indenfor transport. Og vi hjælper de unge hele vejen fra intro til aftale om læreplads, igennem vores store netværk i branchen.

Se Mihaelas historie via QR-koden – og kom til **åbent hus**
9. januar 2025 kl. 16-17.30. Adressen er Søndre Ringvej 55, Brøndby.

Husk: der er uddannelsesstart i januar.

16

FOTO / JOACHIM RODE

BØRN, DER LAVER ASBEST-ARBEJDE, TRUSLER, LØSNSNYDERI:

I de seneste uger er det piblet frem med grove anklager mod et firma i Odsherred. Asbjørn Glisbo har været med til at stoppe firmaet.

Det er det værste, jeg har set inden for børnearbejde, og det er så uhyggeligt og kynisk at lokke unge mennesker, at det går over min forstand.

ALLAN ANDERSEN

Formand for 3F Holbæk-Odsherred, om at LM Multiservices har ladet børn arbejde med asbest uden sikkerhedsforanstaltninger.

34

KLAR, PARAT, AMPUTÉR

Tømreren Ricki Dalhof er ikke typen, der giver op. Heller ikke, da han fik bortamputeret sit ene underben.

DET HANDLER IKKE OM PENGE

Sulayman Shaker har fået 100.000 kroner i erstatning for en uretmæssig fyring. Men han ville hellere have en undskyldning.

08

FOTO / JOACHIM RODE

FOTO / RASMUS FLINDT PEDERSEN

FAGBEVÆGELSEN er den stærkeste bevægelse, vi har, og 3F er den stærkeste fagforening. For at bevare og styrke denne position skal vi organisere de mange potentielle medlemmer og skabe forandring, så den udenlandske arbejdskraft får ligeværdige forhold.

Fagforeningernes model har altid været båret af, at svendene er fagforeningen på pladsen.

Sjakkene sørger selv for at organisere kollegaerne, forhandle priser og vilkår efter de rettigheder, overenskomsten giver. Fagforeningen presser på for forbedringer politisk og over for arbejdsgiverne, så rammerne bliver så gode som muligt.

Men jeg har set en fundamental forandring fra mine første år i fagbevægelsen til nu. Efter EU-udvidelsen i 2004 har den udenlandske arbejdskraft ændret spillereglerne for fagforeninger. Der er åbnet en ladeport for halv- og helkriminalle aktører i byggebranchen, som vi ikke tidligere så.

TV 2's dokumentarserie "Den sorte svane" og DR-dokumentaren "Underdanmark" har afsløret de samme forhold, som er dokumenteret i en rapport fra Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier (FAOS) fra 2016 og Aalborg Universitets rapport fra 2023 om forholdene for udenlandsk arbejdskraft. Den udenlandske arbejdskraft er, i mange tilfælde, underlagt skruppelløse bagmænd, der bringer dem til Danmark og holder dem i et slavelignende greb. De er afhængige af virksomheden, der bringer dem hertil i alle forhold: arbejde, bolig, transport og sprog. Parerer du ikke ordre, er du her ikke længere.

Ingen af delene er desværre overraskende for os. Vores sager viser nøjagtigt det samme billede, og selvom vi gennem de senere år har ført mellem 400 og 500 sager om året om udenlandsk arbejdskraft, så ved vi også, at vi kun rammer toppen af isbjerget. Det er kun vores ressourcer, der sætter grænsen for, hvor

Af
PALLE BISGAARD
Afgående næstformand i
3F's Byggegruppe

“

Hvis vi skal lykkes med at skabe et arbejdsmarked, hvor den udenlandske arbejdskraft bliver behandlet ligeværdigt og ordentligt, skal vi kæmpe for forandringer på alle niveauer.

mange sager og forhold vi kan afsløre.

Vi arbejder hårdt på at sætte fokus på forholdene for den udenlandske arbejdskraft. Både fordi vi ikke vil finde os i, at mennesker i vores branche behandles på den måde, men også fordi den underminering af ordnede forhold, som er konsekvensen, risikerer at ændre vores arbejdsmarked og overenskomstsmæssige rettigheder fundamentalt.

Mange danskere tvivler, når vi fortæller, hvordan den udenlandske arbejdskraft er blevet til et B-hold på byggepladserne. Vi skal derfor blive ved med at dokumentere virkeligheden, fordi den bøde befolknings opbakning er afgørende, hvis vi skal vinde kampen for at ændre deres forhold.

Hvis vi skal lykkes med at skabe et arbejdsmarked, hvor den udenlandske arbejdskraft bliver behandlet ligeværdigt og ordentligt, skal vi kæmpe for forandringer på alle niveauer:

Arbejdsgiverne skal med i kampen for et lovgivningsmæssigt kædeansvar – de, der har de største muskler, har også det største ansvar for at gennemtvinge ordnede forhold.

Vi skal sikre, at vores udenlandske kollegaer får ordentlige vilkår. Derfor skal vi have ligebehandlingsprincipper ind i overenskomsterne, så de får samme løn for samme arbejde.

Vi skal kæmpe for langt skrappe udbudsregler i EU.

Der skal stilles materielle krav i de offentlige udbud, og vi skal have langt mere kontrol og hårdere sanktioner ved brud på de fælles spilleregler.

Vi har arbejdet på det i mange år, og jeg er meget stolt over vores indsats, som kun kan lade sig gøre, fordi der er så mange arbejdsomme og dedikerede mennesker blandt vores medlemmer og faglige tillidsfolk.

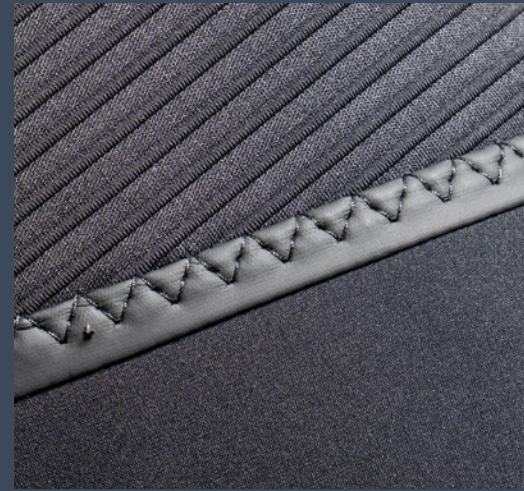
Nu vil jeg følge arbejdet lidt mere fra sidelinjen, men heldigvis ved jeg, hvor mange gode kræfter der vil løfte den indsats videre, som jeg har været en del af indtil nu. ■

MASCOT® WORKWEAR

Vinterjakke 22045-657 i 100% genanvendt hovedmateriale

Vi ARBEJDER
mod **100%**
genanvendte
materialer

Vi skal passe bedst muligt på miljøet. Derfor har MASCOT besluttet at udfase brugen af ny polyester og polyamid i alle vores produkter. Udfasningen skal ske inden udgangen af 2025, men vi er allerede godt på vej, for i begyndelsen af 2024 havde vi udfaset mere end 70%. Når du vælger produkter fra MASCOT, ved du altså, at de ikke kun er af højeste kvalitet, men også er produceret med omtanke.

www.mascot.dk

LØN

23.500 kr.

Så meget er danskernes gennemsnitlige indkomst steget på et år.

I 2022 var den gennemsnitlige indkomst **372.000 kroner.**

I 2023 var den steget til **395.500 kroner.**

Det er en stigning på 6,3 procent.

Kilde: Danmarks Statistik.

ANERKENDELSE

Få 5.000 kroner!

Er du uddannet serviceassistent/ rengørings tekniker, medlem af 3F Privat Service, Hotel og Restauration og arbejder på Serviceoverenskomsten?

Så har du mulighed for at få udbetalt en anerkendelse på 5.000 kroner.

Du skal blot aftale en tid med din lokale 3F-afdeling og komme forbi med dit uddannelsesbevis og den sidste måneds lønseddel, så klarer de resten.

ULIGHED MELLEM KØNNENE

JO STØRRE BØRNEFLOK, JO STØRRE FORSKEL PÅ MORS OG FARS PENSION

MÆNDS PENSIONSFORMUER er i gennemsnit 19 procent højere end kvinders. Det viser forskning, som Rockwool Fonden har lavet.

Forskningen viser også, at jo flere børn, der er i et ægteskab, jo større er pensionsforskellen mellem mænd og kvinder.

0 børn = pensionsforskel på **7** procent.

2 børn = pensionsforskel på **23** procent.

4 børn = pensionsforskel på **38** procent.

Kilde: Rockwool Fonden.

Mor bliver hjemme med de syge børn, far tager på arbejde

Hver gang mor er fraværende i 10 dage, er far kun fraværende 6,2 dage på grund af barns sygdom.

Kilde: Finans og Danmarks Statistik.

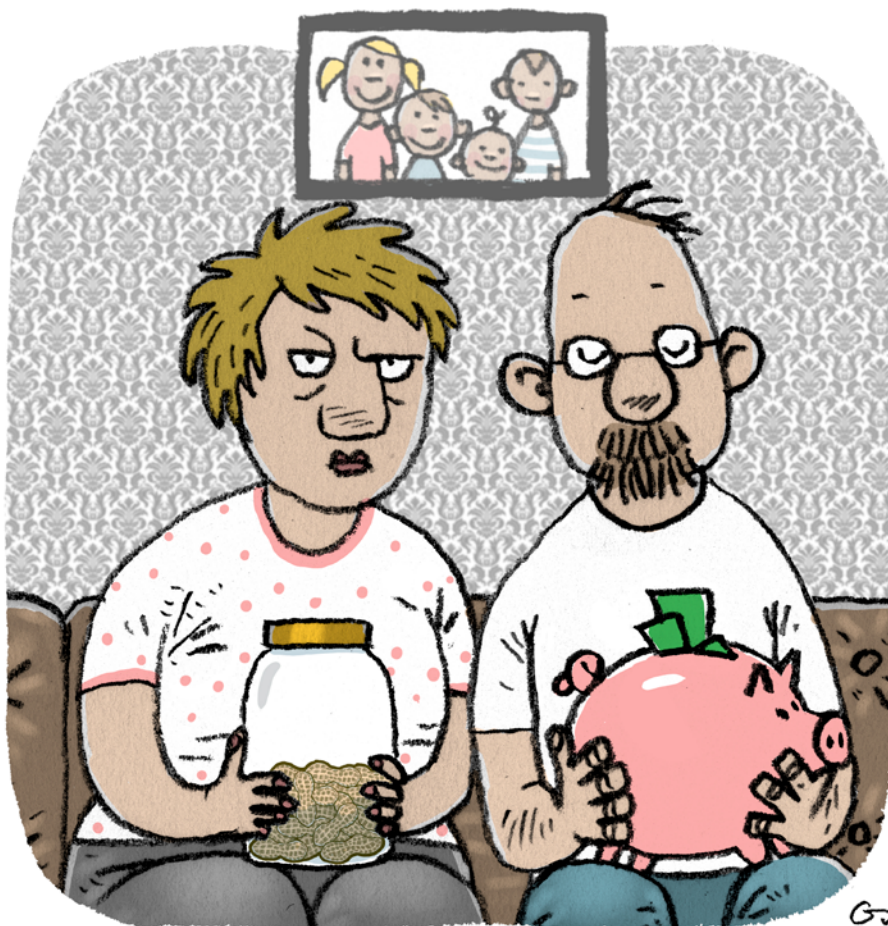

ILLUSTRATION / GITTE SKOV

DYRT AT SNYDE MED SKAT OG MOMS

1.800.000.000 kr.

I løbet af fem år har Skattestyrelsen taget 3.600 virksomheder i at snyde med skat og moms. De har fået en samlet regning på 1,8 milliarder kroner.

Kilde: Skattestyrelsen.

FARVEL OG TAK!

Kom til afskedsreception

Kom og sig farvel til næstformand i 3F's Byggegruppe Palle Bisgaard og få et lille glas. Alle er velkomne.

21. november klokken 14.00-16.00

3F Forbundshuset
Kampmannsgade 4
1790 København V

Blå bog – Palle Bisgaard

- Født i 1957 i Dalmose.
- Udlært som bygnings-snedker i 1977 og medlem af Snedker-Tømrernes lærlingeforening i Slagelse.
- Startede som opmåler i Snedker-Tømrerne i København i december 1991 og blev valgt som formand for Byggegruppen i 3F 1. januar 1997.
- Blev forhandlingssekretær i 2008 i Forbundet Træ-Industri-Byg, der blev en del af 3F i 2011.
- Tiltrådte som næstformand i 3F's Byggegruppe i 2013, en post, han nu overlader til Jacob Scavenius.

ARNEPENSION

FORSLAG FRA FH: ARNE-PENSIONEN SKAL STIGE MED 3.000 KRONER OM MÅNEDEN

FAGBEVÆGELSENS HOVEDORGANISATION (FH) foreslår markante forbedringer af Arne-pensionen:

Den skal stige fra 15.000 til 18.000 kroner om måneden. Det skal være muligt at få Arne-pension i fire år i stedet for tre år. Og så skal det være muligt at tjene 78.000 kroner ved siden af, uden at det bliver modregnet.

Forslaget møder modstand fra Dansk Arbejdsgiverforening, men får opbakning fra 3F:

Vi har rigeligt med penge i vores fælles samfundskasse til både at kunne forbedre Arne-pensionen, vores forsvar, den grønne omstilling og til at investere i vores velfærdssamfund.

Og hvis der mangler penge, er der masser af skattelettelser til de rigeste, der kan rulles tilbage.

HENNING OVERGAARD
Formand for 3F

SULAYMAN HAR FÅET 100.000 I ERSTATNING: – JEG VILLE BARE GERNE HAVE HAFT EN UNDSKYLDNING

Da Sulayman Shaker blev fyret, brød han helt sammen. I flere dage holdt han sig for sig selv og sov. Og så gik han til 3F og fortalte om det hele. Nu har den 30-årige omsorgsmedhjælper vundet en sag om uberettiget afskedigelse.

OMSORGSMEDHJÆLPER SULAYMAN SHAKER kan noget helt særligt med mennesker, der har traumer og store udfordringer i livet.

– Jeg elsker hver gang, jeg kan skabe en lille relation og hjælpe med at sætte ord på noget, der er svært. De der små fremskridt har altid drevet mig i mit arbejde, fortæller den 30-årige 3F'er.

Han har arbejdet på et autismecenter for voksne og i en institution for børn med traumer. Og de rosende ord står i kø fra arbejdsgivere, der har haft ham ansat:

“Engageret og flittig medarbejder med stor faglig interesse og videbegærlighed. Han er bemærkelsesvis indsigtfuld og empatisk, hvilket betyder, at hans samarbejde med beboerne er oprigtigt omsorgsfuldt og kærligt”, lyder det i én af udtalelserne, som Fagbladet 3F har set.

Sulayman Shaker er “den omsorgsfulde medarbejder og kollega, der altid havde en god og anerkendende feedback at give til andre”, hedder det i en anden.

Et brat exit

I omkring halvandet år arbejdede Sulayman Shaker også på Kofoedsminde i

Rødby, som er en specialinstitution for voksne, domsanbragte udviklingshæmmede.

Men hér blev hans exit brat og hård. Fyringen sidder stadig i ham den dag i dag. Og selvom han har fået en godtgørelse på 100.000 kroner og en faglig voldgifts ord for, at afskedigelsen var helt usaglig, er der stadig noget, der nager.

– Jeg er ligeglad med erstatningen. Jeg ville bare gerne have haft en undskyldning, siger han.

Så gør man jo en forskel

Sulayman Shaker var såkaldt “intern vikar” på Kofoedsminde, der hører under Region Sjælland. Det vil sige, at han dækkede ind på forskellige afdelinger, men var der relativt fast.

Jobbet gjorde ham generelt glad, selvom man også skal være af en særlig støbning for at kunne håndtere psykisk udviklingshæmmede.

– Jeg er blevet overfaldet to gange, slået i hovedet og skubbet ned af nogle trapper. Men hende, der skubbede mig, var jo enormt ked af det dagen efter. Hun gjorde det jo kun, fordi der var noget, hun ikke

Tekst
Helene Olesen
helene.olesen@3f.dk
+
Foto
Joachim Rode

Det handler ikke om penge

– Jeg ville bare gerne have haft en undskyldning for de her ting. Hvis jeg havde fået det, havde jeg slet ikke rejst en sag, siger Sulayman Shaker.

kunne udtrykke – som et barn, der slår og sparker, forklarer Sulayman Shaker.

Kofoedsminde har de seneste år arbejdet hårdt på at anvende langt mindre magt over for beboerne. Og det har været lige i Sulayman Shakers ånd:

– Det var sådan noget, jeg gik op i, for så gør man jo en forskel. Det var min glæde ved at gå på arbejde, siger han.

I 2023 blev der registreret cirka 680 såkaldte magtanvendelser på Kofoedsminde. Én af dem foregik 19. januar.

Rent praktisk bestod episoden i, at en beboer hev fat i en af de ansatte, slog ham

og slog også på et brandskab. Sammen med tre kollegaer lagde Sulayman Shaker derfor beboeren ned på gulvet og fulgte ham derefter ind på sit værelse.

Men ifølge kendelsen i den faglige voldgiftsag, hvor episoden siden er blevet beskrevet, er der usikkerhed om selve forløbet.

Tre fra personalet bakkede Sulayman Shakers version op. To andre gjorde ikke. Den ene af de to var beboeren selv – en beboer, der er kendt for at have en “lemfældig omgang med sandheden”, fremgår det af sagens dokumenter.

For ifølge beboeren udøvede to af de ansatte, deriblandt Sulayman Shaker, unødvendig magt, så beboeren blev udsat for magtanvendelse to gange.

Men Sulayman Shaker ryster på hovedet over den version: Der bliver kun anvendt magt én gang.

– Det handler i den slags situationer om at minimere brugen af magt og skabe god kontakt igen – og det gjorde vi. Så han kom ind på sit værelse, og dér gav vi ham lidt “voksenskældud”, for de andre beboere blev jo bange, siger Sulayman Shaker.

Under pres

I et høringsvar, som han kun fik tre dage til at indgive, remsede Sulayman Shaker alle de ting op, som han syntes, ledelsen havde fået galt i halsen.

De snakker til mig, som om de hader mig – som om jeg har tæsket en beboer – det er helt umenneskeligt. De taler også om at politianmelde mig. Jeg er helt i chok.

SULAYMAN SHAKER
Omsorgsmedarbejder

Sulayman Shaker blev 10. februar indkaldt til en tjenstlig samtale. I mailen stod blandt andet:

“Ledelsen har undersøgt en hændelse den 19. januar 2023 og de meldinger, der er kommet fra kollegaer, og finder på denne baggrund ikke, at du har handlet tilfredsstillende.”

– Men hvis der var noget, de ikke havde gjort, så var det netop at undersøge hændelsen ordentligt, mener Sulayman Shaker.

I et høringsvar, som han fik tre dage til at indgive, remsede Sulayman Shaker de ting op, som han syntes, ledelsen har fået galt i halsen.

Han anmodede også om “ikke at blive afskediget på dette forkerte grundlag. Regionen burde oplyse sagen, før der træffes en så endelig afgørelse”.

Jeg prøvede at sige “stop”

Sulayman Shaker var rystet, da han kom til mødet:

– Jeg bliver angrebet fra alle sider. De angriber mig også i forhold til en helt anden meget ældre magtanvendelse, som ingen nogensinde har kommenteret før eller sat spørgsmålstegn ved. Jeg bliver så ked af det og prøver at sige “stop, I har jo slet ikke hørt min version”, men de fortsætter blot deres beskyldninger, siger Sulayman Shaker.

– De snakker til mig, som om de hader mig – som om jeg har tæsket en beboer – det er helt umenneskeligt. De taler også om at politianmelde mig. Jeg er helt i chok, siger Sulayman Shaker.

De påtalte også, at han havde udfyldt nogle obligatoriske papirer, der vedrørte hændelsen, uden de tilstrækkelige detaljer.

Han fik at vide, at han var sendt hjem fra dags dato.

– Jeg pakkede mine ting og brød helt sammen psykisk. I flere dage holdt jeg mig bare for mig selv og sov. Og så gik jeg til 3F og fortalte om det hele, siger Sulayman Shaker.

Det siger den faglige voldgift

Efter en række møder og skrivelser frem og tilbage mellem Kofoedsminde og

faglig sekretær i 3F Lolland Jannie Hallø endte sagen hos 3F's jurister i København, der kørte en faglig voldgiftssag.

I kendelsen, der faldt i maj i år, skriver opmanden Lars Hjortnæs klart:

Region Sjælland skal anerkende, at afskedigelsen var usaglig, og skal betale en godtgørelse på 100.000 kroner til Sulayman Shaker.

Eller som det hedder på mere juridisk sprog:

“På det foreliggende grundlag og efter den bevisførelse, der har fundet sted for afskedigelsesnævnet, kan det ikke med fornøden sikkerhed lægges til grund, at Sulayman Shaker har udøvet den påståede magt.”

I en voldgiftssag er opmanden den, der har den afgørende stemme.

Han skriver desuden, at de papirer, der er udfyldt uden de tilstrækkelige detaljer, alene må betragtes som “en fejl” fra Sulayman Shakers side.

3F: Det er så skide strengt

I dag er sagen kommet på afstand. I hvert fald tidsmæssigt.

Men den fylder stadig hos den unge omsorgsmedhjælper.

Kort om Kofoedsminde

Kofoedsminde er en socialpædagogisk døgninstitution for udviklingshæmmede over 18 år, der har begået alvorlig kriminalitet.

Kofoedsmindes beboere var blevet fængslet i forhold til straffelovens almindelige bestemmelser, hvis de ikke havde været udviklingshæmmede og dermed ikke er egnet til almindelig fængselsstraf.

I stedet dømmes de til en strafferetlig foranstaltning på Kofoedsminde.

På Kofoedsminde varetager personalet den dømtes særlige behov for behandling og støtte – og håndterer de særlige sociale problemer, som psykisk udviklingshæmning kan føre med sig.

Kilde: Kofoedsminde.dk

– Jeg synes, at jeg altid har været der for mine kollegaer, og jeg har altid været der for beboerne. Jeg har altid fået at vide, at jeg bærer en ro i mig, som er god for beboerne. Og jeg har aldrig fået en påtale før. Og så ender det sådan her, siger Sulayman Shaker.

– Jeg ville bare gerne have haft en undskyldning for de her ting. Hvis jeg havde fået det, havde jeg slet ikke rejst en sag, siger han.

Jannie Hallø fra 3F Lolland, der har stået ved Sulayman Shakers side under hele sagen, er “rystet over, at en offentlig myndighed kan agere på den måde”:

– Det er utrolig dårlig sagsbehandling fra regionens side. Det er så skide strengt at beskyldte en medarbejder for noget, han ikke har gjort – og de har jo heller ikke beviser, for de har slet ikke gidet at undersøge sagen, siger Jannie Hallø.

Fagbladet 3F har kontaktet Kofoedsminde for at spørge til den uberetigede firing af Sulayman Shaker.

Men “på Kofoedsminde udtaler vi os ikke offentligt om personalesager”, lyder det i en kort mail fra HR-chef Michael Berggren Smidt. ■

Jeg har altid fået at vide, at jeg bærer en ro i mig, som er god for beboerne. Og jeg har aldrig fået en påtale før. Og så ender det sådan her.

SULAYMAN SHAKER
Omsorgsmedhjælper

Kom i julehumør med dine PlusKort rabatter!

PlusFritid.

I Friluftsland finder du et kæmpe udvalg af beklædning og udstyr til friluftslivet fra nogle af verdens førende outdoorbrands.

10%

PlusMode.

Få rabat på gavekort til Zalando, og brug det oveni udsalg og kampagner på tøj, sko og andet fra flere tusinde brands.

10%

PlusSport.

Shop alt indenfor sneakers og styles, sportstøj, sportssko og tilbehør hos adidas med rabat.

15%

Scan QR-koden og tilmeld dig PlusJulekalender!

Hent appen, og se endnu flere gode rabatter og tilbud

Deltag i PlusJulekalender.

Tilmeld dig og vind. Der er præmier for mere end

100.000 kr.

3F PlusKort.

GODT GÅET

**MICHELLE
PUDSER**

1.600 HÅNDVASKE OG SPEJLE

HVERT ÅR

Michelle Mortensen elsker sit arbejde, og hun elsker eleverne og kollegaerne.

*8 håndvaske og spejle
x 200 skoledage om året
= 1.600 pudsninger om året*

MICHELLE MORTENSEN er rengøringstekniker på Vadum Skole i Nordjylland og sørger for, at klasseværelser, toiletter og andre arealer er pæne og rene til eleverne. Derfor er arbejdet meget alsidigt, da der både skal vaskes gulve, borde, toiletter, klude og meget mere.

– Vi går og står ufatteligt meget og bruger kroppen, det kan mærkes sidst på ugen. Både i ryg, arme og ben, siger Michelle Mortensen.

Hun gør rent på skolens mellemtrin, der er 4.-6. klasse. Og selvom hun i bund og grund laver det samme hver dag, så er ingen dage ens.

– Dagene er forskellige, snakken med børnene, krammerne, jeg får, er forskellige. Der skal være plads til at snakke med børnene. Hvis børnene har noget at fortælle, så tager jeg mig tid til at snakke med dem, siger Michelle Mortensen. ■

Tekst

Frederik Aagaard Zeuthen
frederik.zeuthen@3f.dk

+

Fotomanipulation
Christian Krog

+

AI

Den unge 3F'er Asbjørn Glisbo er én af de mange, som er blevet snydt af et lille firma i Odsherred, LM Multiservices. Men selvom Asbjørn har en autismediagnose, er han hverken svag eller bange. Tværtimod har han taget kampen op mod truslerne, lønsnyderiet og det ulovlige asbestarbejde.

DA

ASBJØRN

TOG KAMPEN OP MOD

ASBEST-

FUSKERNE

Tekst

Asger Havstein Eriksen
asger.havstein@3f.dk

+

Morten Halskov
morten.halskov@3f.dk

+

Asger Westh
asger.westh@3f.dk

+

Foto
Joachim Rode

D

ET ER SOMMER 2024, og solen skinner på 3F'er Asbjørn Glisbo. Han har for nylig trukket håndbremsen midlertidigt til den mekanikeruddannelse, han er i gang med.

Han har brug for en pause på et år eller to, hvor han bare arbejder. Et job hos LM Multiservices kommer som sendt fra himlen.

- **Ejer af LM Multiservices Luini Joe Mammen lovede mig et godt job og løn hver 14. dag, hvor ikke to dage ville være ens.** Det holdt stik, men ikke helt på den måde, jeg havde regnet med, fortæller 18-årige Asbjørn Glisbo.

Asbjørn Glisbo bor hos sin mor på Rørvig-egnen og har en autismediagnose. Hans mor, Tinna Glisbo, er nærmest i den syvende himmel over, at han får jobbet. Og over Luini Joe Mammen, som roser sønnen til skyerne over for hende.

- Jeg syntes, at det var fantastisk, at et menneske som Luini Joe Mammen havde set min søn og anerkendte ham for det, han kan, og ikke kun så hans autismediagnose, fortæller Tinna Glisbo.

Men det helvede, der følger i nogle

højspændte uger i oktober, har hverken Tinna eller Asbjørn Glisbo i deres vildeste fantasi drømt om.

Det stillads af løgne og bedrageri, som LM Multiservices bygger op, falder sammen med et brag 14. oktober. Her bliver det afsløret, at de har sat børn uden sikkerhedsforanstaltninger til at fjerne tagplader med livsfarlig asbest på en gård i Sønderjylland.

Skandale på skandale følger, og Asbjørn Glisbo står ufrivilligt midt i orkanens øje. Men den tidligere sjællandsmester i boksning, der har kælenavnet "Bjørnen Bjørn", fordi han er bomstærk, er ikke sådan at slå ud.

Kæmpede med overvægt, autisme og mobning

Asbjørn Glisbo har haft en vanskelig barndom og ungdom. Han var overvægtig, langt bagud i skolen og blev udsat for hård mobning.

- Jeg fik at vide, at jeg aldrig ville blive til noget, husker Asbjørn Glisbo.

Allerede i børnehaven er det åbenlyst

Asbjørn Glisbo modtager grove SMS-trusler fra ejeren af LM Multiservices, Luini Joe Mammen, der råder ham til at flygte fra Danmark.

for Tinna Glisbo, at der er noget galt.

I årevis kæmper hun med kommunen for at få ham udredt, og det lykkes endelig - i 9. klasse.

Det er et stort vendepunkt, hvor han indhenter alt det, han mangler af folkeskolens pensum, på halvandet år. Han tager eksamen med flotte karakterer. Det er som elev i en erhvervsklasse, hvor der bliver taget højde for autismediagnosen.

Han er også dygtig med sine hænder og har styr på biler og mekanik. Han har sit eget værksted hjemme, hvor han skruer på biler.

- Asbjørn har knoklet benhårdt hele sin opvækst og gør det stadigvæk, siger Tinna Glisbo.

Boksning reddede Asbjørn

Inden udredningen kommer på plads, sker der en anden helt afgørende ting i Asbjørn Glisbos liv.

Han spiser for meget som teenager og bliver overvægtig, og det giver ham for højt blodtryk og prædiabetes.

- Der skulle gøres noget, så vi spurgte

Asbjørn, hvad han ville gå til? Han ville gå til boksning. Vi meldte ham ind i en klub, og det har været altafgørende for, at han ikke endte som en udsat ung, siger Tinna Glisbo.

- **Jeg følte mig set og anerkendt, lærte at fokusere og koncentrere mig og kom i virkelig god form.** Jeg tabte mig 30 kilo på fire måneder, siger Asbjørn Glisbo.

Han når at blive udtaget til ungdomslandsholdet og bliver sjællandsmester i 2020, inden han mæt af boksning stopper i bokseklubben i 2023.

Sendt i livsfarligt chaufførjob

Kort tid efter at han får tilbudt jobbet, starter Asbjørn i LM Multiservices. Firmaet er ejet af Luini Joe Mammen, og han har en forretningspartner, der hedder Thomas Pedersen. Det er i sommeren 2024, længe før skandalen begynder at rulle.

Asbjørn Glisbo bliver sat til at køre med skiltevogn, der advarer bilisterne om stribearbejdet på en opgave i Billund. På opgaven er LM Multiservices underleverandør hos Danmarks førende virksomhed

Asbjørn har knoklet benhårdt hele sin opvækst og gør det stadigvæk.

TINNA GLISBO

Mor til Asbjørn Glisbo

Sådan startede historien

Arbejdstilsynet opdager børnearbejdere

I september 2024 var Arbejdstilsynet på besøg på en landejendom ved Sønderborg. Her fandt tilsynet to børn på 14 og 15 år, som uden sikkerhedsforanstaltninger havde været med til at rive et tag med asbest ned. Det var virksomheden LM Multiservices, der var ansvarlig for nedrivningsarbejdet.

Tagplader lå og flød

På jorden og langs med muren af bygningen fandt Arbejdstilsynet knækkede stykker med asbestholdigt tag.

14

STRAKSPÅBUD

har arbejdstilsynet givet LM Multiservices for at sjuske med håndteringen af asbest.

inden for kørebaneafmærkning, Saferoad.

Det varer ikke længe, før den første alarmklokke bimler hos Asbjørn Glisbo. Han får ikke sin løn som lovet, selvom han rykker for den.

Men der dukker andre problemer op. For det viser sig, at LM Multiservices ikke har fortalt hele sandheden, da de blev hyret som underleverandør til Saferoad.

For at køre skiltevoغن kræves der et særligt trailerkørekort og et obligatorisk kursus: "Vejen som arbejdsplads". Det skal man have ifølge loven. Men Asbjørn Glisbo har ingen af delene.

- Jeg havde intet fået at vide om, at jeg skulle have særlige kurser og trailerkørekort, fra Luini Joe Mammen. Han har løjet over for mig, siger Asbjørn Glisbo.

Da Saferoad opdager, at LM Multiservices ikke har de rette tilladelser til at arbejde på vejnettet, smider de firmaet på porten.

- Det er livsfarligt ikke at være ordentligt forberedt til at arbejde på vejene, som tilfældet var med LM Multiservices.

I sidste ende kan der være én, der bliver slået ihjel ude på vejen, siger direktør i

Jeg havde intet fået at vide om, at jeg skulle have særlige kurser og trailerkørekort, fra Luini Joe Mammen. Han har løjet over for mig.

ASBJØRN GLISBO

Tidligere i arbejde for LM Multiservices

Saferoad Jesper Wraae-Bess.

Fagbladet 3F har forelagt kritikken for LM Multiservices' ejer, Luini Joe Mammen. Men han afviser kritikken.

- Jeg har intet med den sag at gøre, siger han.

Luini Joe Mammens forretningspartner, Thomas Pedersen, er det ikke muligt at få en kommentar fra.

SMS-trussel: "Jeg råder dig til at flygte fra Danmark"

Inden LM Multiservices ryger ud af Saferoad i september, beordrer Luini Joe Mammen Asbjørn Glisbo til at køre LM Multiservices' firmabil fra Billund til Hørve på Sjælland, hvor firmaet har adresse.

- Men jeg kan jo ikke bare smide, hvad jeg har i hænderne, siger Asbjørn Glisbo, der afviser at hente bilen.

Så begynder Luini Joe Mammen at sende grove trusler til Asbjørn Glisbo på SMS.

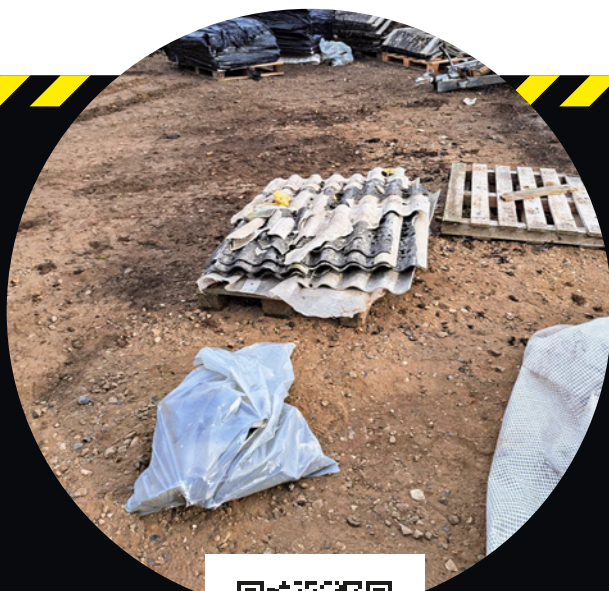
"Jeg råder dig til at flygte fra Danmark af med det, du lige har gjort", lyder det fra Luini Joe Mammen i én af SMS'erne til Asbjørn Glisbo.

Farligt støv

Arbejdstilsynet skriver i sin rapport, at "... det var forbundet med betydelig fare at udføre arbejdet, da der var risiko for at blive udsat for asbeststøv."

Mangelfuld emballering

LM Multiservices fik blandt andet et strakspåbud for ikke at sikre, at det asbestholdige materiale var opbevaret i 'egnet, lukket emballage'.

Det er det værste, jeg har set inden for børnearbejde, og det er så uhyggeligt og kynisk at lokke unge mennesker, at det går over min forstand.

ALLAN ANDERSEN

Formand for 3F Holbæk-Ods herred, om at LM Multiservices har ladet børn arbejde med asbest uden sikkerhedsforanstaltninger.

“Jeg er fucking ligeglad, hvordan du gør, den bil skal tilbage, og det er nu! Ellers så sender jeg nogle op og henter den, og så bliver det værst for dig selv, hvis jeg skal sende nogle”, lyder det også fra Luini Joe Mammen i SMS'erne.

Fagbladet 3F har set SMS-korrespondancen mellem de to.

– Han prøver på at skræmme mig. Det er groft, siger Asbjørn Glisbo, der i SMS-korrespondancen beder Luini Joe Mammen om selv at hente bilen.

Han anmelder truslerne til Midt- og Vestsjællands Politi. Men her er der ikke hjælp at hente.

– Politiet sagde, at der ikke var så meget, de kunne gøre. Politiet sagde også, at jeg godt kunne anmelde ham for trusler, men at jeg ikke ville få noget ud af det, fortæller Asbjørn Glisbo.

Fagbladet 3F kontakter Luini Joe Mammen og præsenterer ham for de nye alvorlige anklager.

– Hvor var det, du ringede fra? spørger Luini Joe Mammen.

– Fagbladet 3F.

– Jamen, god dag, siger Luini Joe Mammen og afbryder forbindelsen uden yderligere kommentarer.

Fjerner asbesttag på sommerhus

14. oktober ruller skandalen om LM Multiservices i alle landets medier. Det kommer frem, at firmaet har sat to drenge på 14 og 15 år til at rive et asbesttag ned på en landejendom i Sønderborgområdet. Uden sikkerhedsforanstaltninger.

Asbjørn Glisbo har ikke været med på arbejdet i Sønderborg. Men han kender til en lignende sag.

LM Multiservices har også sat fire drenge i 14-15-årsalderen til at fjerne et tag på et sommerhus i Rørvig. Sandsynligvis et asbesttag.

Det arbejde er Asbjørn Glisbo med til i weekenderne i den periode, hvor han også kører med skiltevoan for Saferoad.

– Jeg var med til at fjerne tagplader på sommerhuset i Rørvig, fortæller han.

Sidst i oktober kører Fagbladet 3F forbi sommerhuset, der står forfaldent med en stor, grøn presenning over. Hos Bygnings-

og Boligregistret (BBR) er sommerhusets tagdæknings materiale registreret som “fibercement, herunder asbest”.

Trailer med asbest i privaten

Nogle af de gamle tagplader fra sommerhuset ender i en trailer. Og en dag efter arbejde beder Luini Joe Mammen Asbjørn Glisbo om at skaffe dem af med affaldet.

“Du kører det bare ud til en rasteplads og lægger det af der”, lød beskeden fra Luini Joe Mammen, fortæller Asbjørn Glisbo.

Det er ulovligt at læsse affald af i naturen, og især asbestaffald skal håndteres på en sikker måde.

Så det vil Asbjørn Glisbo ikke.

– Jeg nægtede og tog traileren med hjem. Men jeg sagde, at så måtte de sørge for at få asbestaffaldet bortskaffet, men de fjernede det ikke, siger Asbjørn Glisbo.

Det meste af oktober stod traileren med asbestaffald hjemme på Asbjørn Glisbos privatadresse.

Affaldet bliver først fjernet 25. oktober, hvor 3F Holbæk-Ods herred har hyret ska-

Chokeret beskæftigelsesminister:

I den her sag overgår virkeligheden fantasien.

Det gør mig simpelthen så vred, at nogle voksne tilsyneladende har været fuldstændig ligeglade med de her børns liv og helbred.

Jeg håber ikke, at de bliver syge af den her skødesløse omgang med et så farligt stof som asbest.

ANE HALSBOE-JØRGENSEN (S)

Beskæftigelsesminister, i en pressemeddelelse fra 14. oktober

deservicekoncernen Recover til opgaven. Firmaet håndterer trailerindholdet som asbestaffald, hvor de ansatte er udstyret med lufttætte "rumdragter".

Fagbladet 3F prøver at få en kommentar fra Luini Joe Mammen, men han afbryder igen forbindelsen på mobilen.

Du kører bare (asbestaffaldet, red.) ud til en rastesteds og læsser det af der.

LUINI JOE MAMMEN
Ejer af LM Multiservices,
i besked til Asbjørn Glisbo

Jeg nægtede og tog traileren med hjem. (...) så måtte de sørge for at få asbestaffaldet bortskaffet.

ASBJØRN GLISBO
Tidligere ansat hos
LM Multiservices

3F-krav på over 100.000 kroner

Asbjørn Glisbo har arbejdet for LM Multiservices i flere måneder. Men han kigger stadig langt efter sin løn, og nu begynder det for alvor at knibe med at betale regninger.

Han går til 3F Holbæk-Odsherred, der fremsender krav til LM Multiservices på over 100.000 kroner i løn efterbetaling og feriepenge på Asbjørn Glisbos vegne.

Det beløb kan vokse med krav om godtgørelse for manglende ansættelsesbrev og flere brud på arbejdstidsdirektivet, fortæller formand for 3F-afdelingen Allan Andersen, der er chokeret over omfanget af LM Multiservices' arbejde.

Fagbladet 3F får igen kontakt med Luini Joe Mammen på mobilen for at få en kommentar til kravet, men han afbryder endnu en gang forbindelsen, da han hører, at opringningen er fra Fagbladet 3F.

– Jeg er rigtig glad for, at 3F nu rejser krav, så jeg kan få den løn, jeg har til gode, siger Asbjørn Glisbo.

Sagen i Sønderborg er ikke den eneste:

Børn udførte asbestarbejde

Ud over at fjerne tilsyneladende asbestholdige tagplader på ejendommen i Sønderborg blev børnene også sat til at fjerne et asbestholdigt tag på et sommerhus i Odsherred, mens de arbejdede for LM Multiservices.

Ingen værnemidler

Ifølge Asbjørn Glisbo havde ingen af de mindreårige værnemidler på, da de kravlede rundt på taget og tog asbestplader ned.

Blev betalt i kontanter og elektronik

Borgmesteren i Odsherred Kommune, Karina Vincentz (Nyt Odsherred), fortæller, at i alt seks udsatte børn i alderen 12 til 16 år har arbejdet for LM Multiservices. De er blevet betalt "kontant og i elektronik".

Nye trusler

Få dage efter at LM Multiservices bliver afsløret, står Asbjørn Glisbo frem med sin historie. Herefter går det fra slemt til værre med nye trusler.

Asbjørn Glisbo bor hjemme hos sin mor i sin egen lejlighed på 72 kvadratmeter med værelser, køkken og bad, der er indrettet i kælderen i huset på Rørvig-egnen.

18. oktober står **Tinna Glisbo** i sin stue klokken 1 om natten. Lyset er tændt, da hun er i gang med at male stuen og gerne vil male færdig, selvom det er nat.

– Pludselig ser jeg ud af øjenkrogen noget bevæge sig. **Der står to mænd på terrassen og kigger ind. Jeg får et kæmpe chok og råber på Asbjørn. Han kommer løbende op fra kælderen med et baseballbat klar til at forsvare os**, siger hun.

Adrenalinen pumper, og de er begge to helt oppe at køre.

– Vi låste alle døre, og jeg ringede 112. Politiet sagde, vi skulle holde os fra døre og vinduer, da de ikke vidste, om mændene var bevæbnede, fortæller Tinna Glisbo.

Her er nogle af sagerne om LM Multiservices

Efter de første historier om to børn på 14 og 15 år, der var med til at rive asbesttag ned uden beskyttelse i Sønderborg, er det piblet frem med anklager mod LM Multiservices. Her er et overblik:

Farligt børnearbejde

Har sat børn til at arbejde med nedrivning af asbesttag uden beskyttelse på et sommerhus i Odsherred.

Løj om tilladelser

Har snydt sig til at blive underleverandør til et firma, der maler vejstriber. Luini Joe Mammen fra LM Multiservices afviser kritikken.

Lønsnyd

Har undladt at betale løn for over 100.000 kroner til Asbjørn Glisbo. 3F har rejst en sag om lønefterbetaling. LM Multiservices vil ikke kommentere kritikken.

Trusler

Har sendt grove trusler til den 18-årige Asbjørn Glisbo. LM Multiservices vil ikke kommentere kritikken.

Ulovlig håndtering af asbestaffald

Bad Asbjørn Glisbo om at dumpe tagplader, som sandsynligvis indeholdt asbest, på en rastepads. Det nægtede han. LM Multiservices vil ikke kommentere kritikken.

Mindreårig sat til at være kontrollør

Er anklaget for at have ansat en mindreårig til at være kontrollør ved en højrisiko-fodboldkamp på Brøndby Stadion. Luini Joe Mammen afviser anklagen.

Midt- og Vestsjællands Politi bekræfter, at de modtager anmeldelsen midt på natten 18. oktober.

Hun ved ikke, hvor længe mændene står der, før de forsvinder igen.

– Politiet sagde, at vi skulle ringe, hvis der skete mere. Det var ekstremt ubehageligt, og vi frygtede, hvad de kunne finde på. Ingen af os fik lukket et øje den nat, siger Tinna Glisbo.

21 journalister på én dag

Tinna Glisbo er underviser og er også formand for DUI-Leg og Virke Odsherred, hvor hun frivilligt underviser børn og unge. Hun afholder blandt andet kurser for socialt udsatte.

Landsforbundet DUI-Leg og Virke er en selvstændig børne-, ungdoms- og familieorganisation, der er baseret på arbejderbevægelsens værdier.

Hun pointerer, at hele sagen slider på sønnen.

– Han er meget stærk og fuld af ressourcer, men er ikke vant til at være i søgelyset. Normalt undgår han helst at snakke i

Det, Luini Joe Mammen har gjort, også over for de andre børn, er så forfærdeligt. De har arbejdet med asbest og været helt ubeskyttede. Han er et møgsvin med det, han har trukket min søn igennem.

TINNA GLISBO

Mor til Asbjørn Glisbo

telefon – for eksempel hvis der skal bestilles en lægetid, siger hun.

– Den fredag, hvor historien kom frem, snakkede han med 21 journalister, og han bliver stadigvæk ofte ringet op. Han kører på af én grund: Han vil have retfærdighed, og sådan har han altid været, siger hun.

Mor: Han ødelægger unge mennesker

Efter nærkontakten med de farlige asbestfibre er Asbjørn bekymret for sit helbred.

Det bekymrer også Asbjørns mor. Og hun er vred på Luini Joe Mammen:

– Det, Luini Joe Mammen har gjort, også over for de andre børn, er så forfærdeligt. De har arbejdet med asbest og været helt ubeskyttede. Han er et møgsvin med det, han har trukket min søn igennem. Han nedbryder og ødelægger unge mennesker med bevidst udnyttelse uden skrupler, siger hun.

Asbjørn er forbillede

Luini Joe Mammen når ikke at ødelægge Asbjørn Glisbo, der stadig står stærkt på

Firmaets ejer skyder skylden på forretningspartner

Ejer: Jeg er trist og rystet

Ejeren af det nu lukkede asbestfirma LM Multiservices, Luini Joe Mammen, afviser over for Fagbladet 3F, at det er ham, der har bragt de to unge drenge til asbestarbejdet i Sønderborg. Ifølge Luini Joe Mammen kom han selv først til arbejdsstedet, kort efter at Arbejdstilsynet var ankommet til stedet. Ifølge ham er det hans hidtidige samarbejdspartner, Thomas Pedersen, der har styret det hele.

– Jeg er bare lidt ligesom en arbejdsmand, selvom jeg har lagt navn og CVR-nummer til. For det er ikke mig, der styrer noget af det, siger Luini Joe Mammen.

Fagbladet 3F har forgæves forsøgt at få en kommentar fra Thomas Pedersen.

Luini Joe Mammen

Ejer af LM Multiservices.
Firmaet er nu lukket.

Thomas Pedersen

Er blevet præsenteret som
forretningspartner til
Luini Joe Mammen.

Jeg er bare lidt ligesom en arbejdsmand, selvom jeg har lagt navn og CVR-nummer til. For det er ikke mig, der styrer noget af det.

LUINI JOE MAMMEN

Ejer af LM Multiservices

begge ben. Hans kamp er årsag til, at en ny sag dukker op til overfladen 29. oktober.

LM Multiservices består også af makkeren Thomas Pedersen, der hed Dhen-gis Zavardi, før han valgte at skifte til det dansklingende navn.

Naboer til Thomas Pedersen frygter asbestforurening i deres kvarter på en villa-vej i Hørve i Odsherred.

– **Da vi så, hvordan Asbjørn tog kampen op alene og stod frem, tænkte vi, at nu er det på tide, at vi også står frem med vores historie og bakker op,** fortæller Sanne Dahl og hendes mand, Michael Dahl, som er nogle af de naboer, Fagbladet 3F har snakket med på vejen.

Ifølge dem og flere naboer har to unge drenge brugt hamre til at knuse tagplader – som naboerne tror indeholder det kræftfremkaldende materiale asbest – i en indkørsel nær Thomas Pedersens hus på vejen.

Bagmands far: Gå med jer

Fagbladet 3F har både set en video og et

Mor til skoledreng efter asbestarbejde:

“JEG ER BANGE OG BEKYMRET”

En mor frygter for sin 15-årige søns helbred, efter at det omstridte firma LM Multiservices ulovligt satte ham til at arbejde med asbestholdige tagplader.

MOREN TIL ÉN AF DE UNGE DRENGE, der har arbejdet med asbestholdige tagplader for det skandaleramte firma LM Multiservices, frygter for sin søns helbred. Og hun er gal og vred på bagmændene.

Det fortæller hun nu til Fagbladet 3F.

– Det gør mig bange og bekymret. Bliver han syg, eller bliver han ikke syg? Det kører rundt i hovedet på én. Det er megafrustrerende, siger moren om sønnen og fortsætter:

– Jeg har selv kræft, så derfor bekymrer det mig endnu mere. Jeg har selv været igennem kemo. Og det ønsker man ikke for nogen, slet ikke sine børn.

Moren – der er 52 år og uddannet socialpædagog – ønsker ikke at stå frem med sit eller sin 15-årige søns navn, fordi hun ikke vil udstille ham.

billede af, at to unge drenge – uden andre sikkerhedsforanstaltninger end handsker – står med hver sin hammer i hånden i en bunke fyldt med ødelagte tagplader.

Beboere i nabolaget har meldt sagen til politiet og skriver også til kommunens borgmester i håb om, at der sker noget.

Som naboer til Thomas Pedersen frygter de for deres helbred og vil have myndighederne til at gribe ind og blandt andet undersøge indkørslen for asbestrester.

Fagbladet 3F har forgæves forsøgt at få en kommentar fra Thomas Pedersen.

Fagbladet 3F forsøger også at få kommentarer fra Thomas Pedersens far, Kaj Pedersen, da traileren med de knuste tagplader står på hans grund – han er nabo til sønnen.

Men Kaj Pedersen ønsker ikke at kommentere oplysningerne, da Fagbladet 3F møder ham på sønnens bopæl.

– Gå med jer. Jeg gider ikke at snakke med jer. I må selv finde jeres åndssvage historier andre steder fra, siger han.

Nødråb på Facebook giver pote

Asbjørn Glisbo har ikke bare stået med hænderne i livsfarlig asbest. Hans konto er tom. Det får ham til sidst i oktober til at sende et nødråb ud på Facebook, hvor han tilbyder en hjælpende hånd i lokalområdet.

“Det kan være at rydde op i et skur eller køre noget på lossepladsen eller tage ud at handle for en ældre dame eller mand”, står der blandt andet i opslaget, hvor han også gør opmærksom på, at han ikke ønsker at tjene sorte penge.

– Jeg skal bruge penge til huslejen og alle mine andre udgifter, siger Asbjørn Glisbo, der også har været på kommunen for at ansøge om kontanthjælp.

Har fået nyt job på ordnede vilkår

Men kontanthjælpen bliver ikke aktuel. Kort efter nødråbet på Facebook sker der noget.

– Jeg var til jobsamtale hos en entreprenør, der havde set opslaget. Jeg har lige skrevet kontrakt og fået arbejdstøj. Det er et ordentligt job på ordnede vilkår, og

det er jeg rigtig glad for, fortæller Asbjørn Glisbo.

Hans nye arbejdsgiver har overenskomst med 3F.

I mange år forsøgte Asbjørn Glisbo at skjule sin autismediagnose, men nu er han via den omfattende medieomtale trådt frem for omtrent hele Danmark med diagnosen.

– Tidligere skjulte jeg lidt min autisme, som jeg så som noget dårligt. Nu er jeg stået frem, og det er jeg glad for. Jeg har fået job hos en arbejdsgiver, selvom han godt ved, at jeg har autisme, siger Asbjørn Glisbo.

Han er mentalt udmattet efter LM Multiservices og en veritabel mediestorm.

– Luntten er lidt kort herhjemme efter alt det, min mor og jeg har været igennem. Jeg håber, at der nu kommer ro på livet igen.

Satte børn til at være nattevagter på Brøndby Stadion

Var med i Sønderjylland

Moren til den 15-årige dreng fortæller, at hendes søn deltog i arbejdet på landejendommen i Sønderjylland fredag 20. september, da Arbejdstilsynet var på arbejdsstedet.

Hun fortæller, at LM Multiservices hentedes hendes søn klokken halv fire om natten. Og at det var aftalt, at sønnen skulle være hjemme ved middagstid. Men sønnen var først hjemme igen halv to næste nat, fortæller hans mor.

– Jeg var så rasende. Han var blevet lovet 2.000 kroner for det. Men jeg tror, at han fik 400 eller 700 kroner ud af det. Mere fik han ikke. Han var megenedtrykt, for han havde allerede købt nogle sko og noget. Han føler sig meget snydt nu, siger moren.

Ifølge hende var sønnen i mindst to tilfæl-

de med til asbestarbejdet i Sønderjylland, der ifølge Arbejdstilsynet foregik fra 18. til 20. september, hvor tilsynet standsede arbejdet.

Ifølge hendes søn kunne de unge drenge få udleveret handsker og en maske – der ligner dem, som danskerne brugte under corona-pandemien – til arbejdet med det livsfarlige asbestmateriale, der blandt andet kan give kræft.

Vagt på Brøndby Stadion

Moren fortæller, at hendes 15-årige søn har arbejdet for LM Multiservices fra august til midt oktober i år. Og at drengen ud over asbestarbejdet i Sønderborg også har arbejdet for asbestfirmaet på et sommerhus i Rørvig, på opgaver med forefaldende

arbejde, som nattevagt ved biler og som vagt til mindst to fodboldkampe på Brøndby Stadion.

Hendes 15-årige søn har nu indrømmet over for hende, at han har været vagt på Brøndby Stadion, hvilket kommer fuldstændig bag på moderen.

Ejeren af LM Multiservices, Luini Joe Mammen, oplyser, at det er forretningspartnerneren Thomas Pedersen, der har “skaffet alle kunderne” og “arrangeret alt”. Det har ikke været muligt at få en kommentar fra Thomas Pedersen.

ASBESTFARE

HER SKAL DU VÆRE PÅ VAGT

FLISEKLÆB

Skal du renovere et badeværelse eller en bygning, der er opført før 1980, kan der være asbest i fliseklæben til de gamle fliser og klinker, du vil rive ned.

ISOLERING

Der kan være asbest i isoleringsmaterialer til blandt andet kedler, varmerør, varmtvandsbeholdere og gamle ovne. Ofte i rørbøjningerne. Asbest er også blevet brugt til isolering af installationer i loftrum og krybekældre.

GULVE

Der kan være asbest i belægningen, limen, spartelmassen og undergulvet til gamle gulve. For eksempel i magnesitgulve i køkkener og kældre eller belægninger på trapper.

VENTILATIONSSKAKTER OG AFTREKSKANALER

Ventilationsskakter og -anlæg, affaldsskakter og aftrekskanaler fra badeværelser, toiletter, køkkener, kældre, stalde og industribygninger kan indeholde asbest.

TAGE

Der er asbest i eternittage på tusindvis af parcelhuse fra 1960'erne og 1970'erne. Der kan også være asbest i tagbeklædninger af cementskiffer, cementbølgeplader, tagpap samt i tagmembraner og understrygningen på et tag.

SÅDAN TJEKKER DU TAGPLADERNE

Hvis du vil undersøge, om tagpladerne indeholder asbest, kan du tjekke det nummer, der er præget ind i pladens yderside.

Numre med otte cifre starter altid med 4 eller 5 – disse plader er fremstillet **uden** asbest.

Numre med fem eller seks cifre kan starte med 0, 1, 3, 5, 6, eller 7. Disse plader er fremstillet **med** asbest.

Numre, hvor der indgår bogstaver – pladerne er fremstillet **uden** asbest.

BEKLÆDNING

Gamle, udvendige vægbeklædninger kan indeholde asbest. Det kan for eksempel være brystningsplader, facadeplader, træfimerplader og cementskifferplader. Isoleringsplader af for eksempel kiselgur og moler samt membraner kan også indeholde asbest.

SÅDAN SKAL DU FORHOLDE DIG TIL ASBEST PÅ JOBBET

Helga Mathiasen, formand for Snedker-Tømmeres Brancheklub i København, har tre gode råd til håndværkere og lærlinge, der kan blive udsat for asbest på deres arbejde.

FOTO / ARIEL STORM

Er du i tvivl om, om der er asbest i et materiale eller der, hvor du arbejder, så bed om at se den lovpligtige miljørapport. Hvis den ikke findes, så bed om, at der bliver taget asbestprøver af materialet eller området med det samme af et uvildigt firma.

HVAD ER ASBEST?

Asbest er en fællesbetegnelse for en gruppe mineraler, der er naturligt forekommende i visse bjergarter. Asbest var tidligere et populært byggemateriale, da det ikke er brændbart og derfor er velegnet til isolering og brandsikring. Asbest har været anvendt i en lang række produkter.

Det mest kendte er tagplader i bølgeeternit. Forskere anslår, at der er asbest i op mod 1,5 millioner tage i Danmark.

Asbest er også blevet brugt i produkter som vinyl, loftsbeklædning, ventilationssystemer, asfalt, bremsebelægninger, tagpap, maling, puds, fatninger af bækkelit til lamper, kabler og isoleringsmaterialer.

Asbest, der er indkapslet, er ikke farligt. For eksempel hvis det sidder i fliseklæb bag fliserne på badeværelset eller i gulvbeklægningen.

Det er først, når materialerne skal fjernes eller renoveres, at det potentielt kan blive farligt.

Når man fjerner materialer, der indeholder asbest, smuldrer det let. Hvis man for eksempel saver i et eternittag, så støver det. Støvet består af mikroskopiske fibre, som er farlige at indånde, fordi de blandt andet kan føre til lungesygdomme som lungekræft, lungehindekræft og asbestose.

Viser prøven, at der er asbest, skal det håndteres af folk, som er uddannet til det og har det rigtige udstyr.

Hvis du er det mindste i tvivl, så forlad arbejdsområdet og kontakt din fagforening.

Kilder:

BFA, Bygge & Anlæg, Bolius.dk med flere.

LÆS MERE HER

www.asbest-huset.dk

Mange asbestsager – men kun få bøder

Antal asbestovertrædelser

fra 2016 til 2022:

1.560

Antal grove overtrædelser

200

Største bøde

80.000 kr.

Antal bøder

20

Mindste bøde

2.500 kr.

Antal afgørelser om overtrædelser af asbestbekendtgørelsen i perioden 2016-2022.
Kilde: Arbejdstilsynet, politiet og domstolene.

“Vi har brug for markant strengere straffe”

“Som fagforeninger og som branche kan vi meget. Men når det kommer til hardcore kriminelle, er der ikke meget, vi kan gøre (...).

Hvis man udsætter børn for livsfare, hvis man dumper affald i naturen, hvis man stjæler folks indkomst og truer deres familier – så skal man ikke have en bøde. Man skal i fængsel. Vi har med andre ord brug for markant strengere straffe (...).

Derfor er min opfordring til justitsministeren, regeringen og Folketingets øvrige partier: Tag jeres del af ansvaret og skærp straffene for dem, der udnytter svage mennesker, og som systematisk undergraver vores branche og tilliden til retssystemet.”

CLAUS VON ELLING

Formand for 3F's Byggegruppe og Danske Byggefag, i Berlingske.

Hvorfor ser vi så meget asbestfusk for tiden?

Fra 1. januar 2025 træder nye, strammere regler i kraft for nedrivning af asbest. Det må fremover kun foretages af firmaer med lovlig autorisation.

Det får især mange private boligejere til at pille asbesttage ned og sjuske med håndteringen. Det mener Jan Hyldgaard Christensen, der er uddannet tømrer og bygningskonstruktør og i 14 år har undervist i asbest på AMU- og EUD-uddannelser.

– Jeg tror, at der for øjeblikket går panik i den hos mange. Det er jo pissefarligt og smadderulovligt.

LÆS ARTIKLEN

Panik før lukketid
– asbestaffald bliver
læsset af i naturen

Her er de nye regler for asbestarbejde, der træder i kraft 1. januar 2024

Fremover må asbestopgaver kun laves af et firma, som har den godkendte autorisation.

Det er Sikkerhedsstyrelsen, der udsteder autorisationer.

For at få autorisation skal virksomheden have:

- en fagligt ansvarlig, der har taget ekstra uddannelse i asbest. Uddannelsen kan tages via AMU.
- et forhåndsgodkendt kvalitetsledelsessystem. Det er en form for egenkontrol, der blandt andet beskriver, hvordan virksomheden arbejder med at rive asbestholdigt materiale ned.

Virksomheder, der laver asbestopgaver uden autorisation, kan få en bøde på 30.000 kroner – højere ved grove overtrædelser eller gentagelser.

Arbejdstilsynet skal føre tilsyn med, at reglerne bliver overholdt.

Kilder: Arbejdstilsynet, Videncentret Bolius, Dansk Industri.

Hvad hvis jeg laver asbestarbejde hjemme i privaten?

Private må kun lave små nedrivningsopgaver, såsom at fjerne enkelte fliser, der er sat fast med asbestholdig fliseklæb. Alt andet skal laves af et firma med autorisation.

Private kan få bøder på
15.000 kroner

Tjek guiden

Forstå de nye regler
om asbest

FØRST DA RASMUS TOG AFFÆRE, FIK BURGERKÆDEN MAX STYR PÅ SIKKERHEDSSKO

Den svenske burgerkædes medarbejdere i Danmark arbejdede ti år på glatte gulve uden skridsikre sikkerhedssko. Først da den nye tillidsrepræsentant Rasmus Lindquist involverede 3F København, blev der gjort noget ved sagen.

Tekst **Florian Elabdi** + Foto **Camilla Schiøler**

TO ÅR skøjtede fastfoodmedarbejder Rasmus Lindquist rundt på gulvet i sine sko, når han til daglig vendte burgerbøffer i den svenske burgerkæde Max på Hovedbanegården i København.

– Da jeg blev tillidsrepræsentant, besluttede jeg mig for at læse op på arbejdsmiljøloven. Og der begyndte jeg at tænke: Hvorfor får vi ikke sikkerhedssko, når det er lovpligtigt? siger Rasmus Lindquist til Fagbladet 3F.

Men da Max sagde nej, kontaktede Rasmus Lindquist den lokale 3F-afdeling i København.

– Vi skrev til Max, at de i henhold til arbejdsmiljøloven og overenskomsten skal udlevere skridsikre sikkerhedssko

til deres medarbejdere. Men det ville de ikke, fortæller Merete Yardley, faglig sekretær i 3F København.

– Så fik vi Rasmus til at filme nogle videoer af, hvordan det så ud, når de skøjtede rundt på gulvet i almindelige sko, og det sendte vi så til Arbejdstilsynet.

Max fik efterfølgende uanmeldt besøg af Arbejdstilsynet i restauranten på Hovedbanegården i København, der resulterede i et strakspåbud i juni 2023, viser en aktindsigt. Ifølge Max har de også fået et lignende strakspåbud på restauranten i Ringsted.

Inden for et år har fire ud af fem Max-restauranter i Danmark indkøbt lovpligtige sikkerhedssko til deres medarbejdere.

Ifølge Arbejdstilsynets regler og over-

enskomsten mellem 3F og Max er det lovpligtigt for arbejdspladsen at forsyne sine medarbejdere med skridsikre sikkerhedssko.

For det er langt fra ufarligt, hvis medarbejderne render rundt i deres eget fodtøj, forklarer arbejdsmiljøansvarlig i 3F København Katja Barfod, der arbejdede på Max-sagen med Merete Yardley.

– Vi har jo set sager, hvor folk glider på et glat gulv, og det ender som en voldsom arbejdsulykke, siger Katja Barfod.

Merete Yardley er glad for, at Max endelig har valgt at rette sig efter reglerne.

– Jeg synes, at det er en god historie, der viser, hvad vi som lokalafdeling i samarbejde med de tillidsvalgte kan opnå af resultater på arbejdspladserne, siger Merete Yardley. ■

Hvem skal sørge for sikkerhedssko?

- Det er som udgangspunkt arbejdsgiverens ansvar at sørge for passende sikkerhedssko til medarbejderne, hvis arbejdet indebærer risiko for fødderne.
- Det betyder, at arbejdsgiveren både skal udlevere skoene og sikre, at de passer til de specifikke forhold på arbejdspladsen.
- Ifølge Arbejdstilsynets regler er det dog tilladt for arbejdsgivere at indgå aftaler med sine medarbejdere om at dele udgifterne til anskaffelse og vedligeholdelse af sikkerhedssko.
- I de fleste tilfælde er aftalen om udgifterne til sikkerhedssko skrevet ind i din overenskomst.

Hvilke job kræver sikkerhedssko?

- Ifølge Dansk Industri er der over 110.000 ansatte i byggebranchen, slagterier, mejerier og maskinværksteder, der bruger sikkerhedssko.
- Ifølge Arbejdstilsynet skal sikkerhedssko bruges "hvis arbejdet ikke kan tilrettelægges og udføres forsvarligt ved brug af almindeligt, hensigtsmæssigt fodtøj".
- Det er altid en konkret risikovurdering, som bliver foretaget af arbejdsgiveren, om dit arbejde kræver sikkerhedssko. Men arbejdsgiveren kan sagtens tage fejl, som det var tilfældet med burgerkæden Max.

I tvivl om, om du har ret til sikkerhedssko?
Ring til din fagforening eller snak med din tillidsrepræsentant.

Fagbladet 3F skrev i aprilnummeret om skandalsagerne i forbindelse med byggeriet af Storstrømsbroen.

ITALIENSK BYGGEFIRMA SMIDT UD AF NORGE EFTER DANSKE SKANDALER

Det italienske byggefirma Itinera er sortlistet af det norske vejevæsen de næste tre år, fordi de har underbetalt ansatte på danske byggerier som Storstrømsbroen og to supersygehuse.

Tekst **Karsten Østergaard** + Illustration **Rasmus Meisler**

DET ITALIENSK BYGGEFIRMA Itinera er blevet udelukket fra at bygge for det norske vejevæsen i de næste tre år.

Det sker som en direkte konsekvens af, at Itinera selv, eller underentreprenører til Itinera, står bag en serie af skandaler på danske byggeprojekter som Storstrømsbroen og de to supersygehuse i Odense og Køge.

Alle tre er milliardstore offentlige byggerier, som har været ramt af årelange forsinkelser, sager om social dumping, udnyttelse af ansatte, falske underskrifter, farligt arbejdsmiljø og meget mere.

På de tre danske byggeprojekter har der blandt andet været flere sager om underbetaling af de ansatte – senest på

Storstrømsbroen, hvor Itinera er én af hovedentreprenørerne.

Ville bygge motorvej

Itinera, som er én af Italiens største entreprenørvirksomheder, havde ellers budt på at bygge et stykke af motorvej E6 ved Sørfold i det nordlige Norge.

En kontrakt, der kunne løbe op i seks milliarder norske kroner.

Men mens fire andre entreprenører blev godkendt til at bygge projektet, kunne Statens vegvesen, som det norske vejdirektorat hedder, ikke godkende Itinera.

– Vi kender sagerne, som er afsløret i Danmark, rigtig godt. Og vi mener, at vi har en meget god grund til at afvise (Itinera, red.), siger Kjell Inge Davik til det norske fagmedie Byggeindustrien. ■

HJÆLPEREN

Tekst
Frederik Aagaard Zeuthen
 frederikzeuthen@3f.dk

Foto
 Anders Holst

Flemming Andresen handlede resolut, da han blev vidne til en trafikulykke. Han ydede førstehjælp og hjalp redningspersonalet, da de ankom. Derfor har han nu fået en dusør af politiet.

FLEMMING ANDRESEN er lidt i sin egen verden en morgen på Køge Bugt Motorvejen, da en lastbil foran ham bremser, og i øjenkrogen ser han en personbil snurre ud.

– Jeg når lige at tænke, hvem mon tager den her, og så kan jeg godt se, at det er mig, siger han.

Flemming Andresen og en anden lastbilchauffør spærrede motorvejen og gik i gang med førstehjælp på de to personer i personbilen. Det bliver de ved med, indtil redningspersonalet kommer, og Flemming Andresen ender med at hjælpe redningspersonalet inde i en ambulance.

– Man ved ikke, hvordan man reagerer, før man har prøvet det. Men jeg har prøvet det før, også tidligere. Så jeg ved, at jeg går i gang, siger han.

Tragisk nok afgik de to personer senere ved døden.

Flemming Andresen har nu fået en dusør fra Midt- og Vestsjællands Politi. Med Politiets ord ydede han en indsats ud over det sædvanlige og var en stor hjælp for både politi og sundhedspersonale.

”

Jeg når lige at tænke, hvem mon tager den her, og så kan jeg godt se, at det er mig.

LEVESÆTNING

– Mine børn ville nok sige, at det er: Hvis du skal have gjort tingene ordentligt, så gør det selv.

Jeg ved godt, hvordan jeg vil have tingene gjort. Så kan man lige så godt gøre det selv i stedet for at skulle forklare andre det.

Flemmings gode råd til dig, der træder til ved en ulykke

– Jeg har talt meget om ulykken siden.

Man har brug for at tale om det, indtil man selv er træt af at snakke om det.

Så tal om det, så meget du kan.

FLEMMING ANDRESEN

56 Å

Kranfører ved BMS. Tidligere erhvervsdykker, havnefoged og selvstændig tømrer.

I FORBILLEDE

Keanu Reeves

Skuespiller, især kendt fra Matrix-filmene

– Han har mistet både sit barn og sin kæreste, men har formået at rejse sig. Han kan købe, hvad han vil, men han forærer rigtig mange penge væk og besøger syge børn på hospitaler. Han har lært på den hårde måde, at penge ikke er alt, og han giver så meget af sig selv.

JERN- MAND

En ulykke og en efterfølgende fejloperation har kostet tømreren Ricki Dalhof højre underben. Men trods handicappet kan han klare mere end de fleste.

Her får du historien om Ricki Dalhof. Den starter til afterski på en skiferie i Østrig.

Tekst
Emilie Porsmose
emilie.porsmose@3f.dk
+
Foto
Rasmus Flindt Pedersen

ADVARSEL!

Billeder med
ubehageligt indhold
på næste opslag.

T

ØMREREN RICKI DALHOF sidder på en bar sammen med sine tre kammerater.

De er på afterski i en by tæt på Bad Hofgastein i Østrig i foråret 2022.

Som de sene nattetimer begynder at melde deres ankomst, beslutter vennerne at runde aftenen af og tage hjem.

Tilbage på hotellet opdager Ricki, at han har glemt sin jakke på baren. I jakken er både hans vanter og liftkort, så han tager en taxa ind til baren for at hente den.

En taxatur senere er Ricki foran hotellet igen. Han er alene, uden nøgler og med en telefon, som snart løber tør for strøm.

I et desperat forsøg på at komme op på sit værelse begynder Ricki at kravle op ad den gule murstensbygning.

Han tager fat i et brunt trægelænder og hiver sig op på balkonen. Men han får en finger i klemme imellem træbrædderne. Idet han hiver sin finger løs, får han overbalance.

Og så falder han.

Livet ændret for altid

Under den østrigske nattehimmel ligger Ricki Dalhof på den kolde jord kun iført en skijakke og jeans. Han kigger ned på sin fod. Den har drejet sig 180 grader. Knogleforbindelsen er brudt.

Alligevel er det ikke smerterne, han mærker, men mere frygten for ikke at blive fundet.

Ricki udnytter den sidste strøm på sin telefon til at give sin kæreste besked. Hun skal få fat i hans venner, så han kan blive fundet.

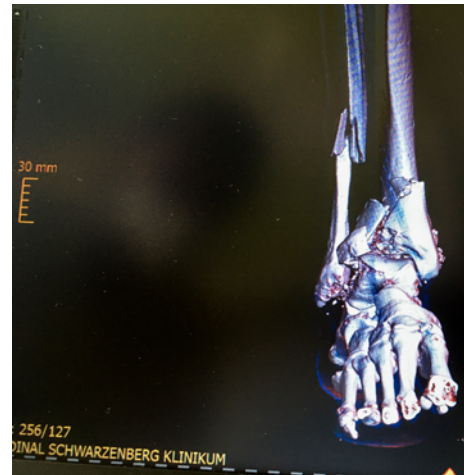
Efter 20 minutter finder hans venner ham, og de ringer efter en ambulance.

Operationen

Ricki vågner op på hospitalet. Han har været på sygehuset i nogle dage nu og har netop fået den endelige operation.

Lægerne har indsat en metalplade og nogle skruer i hans fod for at holde den på plads, mens knoglen heler.

Men selvom det normalt gør ondt efter en operation, er denne følelse anderledes for Ricki.

Røntgenbilledet viste, hvad alle allerede kunne se: at den var helt gal med Rickis fod.

Lægerne kan ikke finde ud af, hvad der er galt, men giver ham en blokade, så han kan holde smerterne ud.

Først dagen efter opdager lægerne problemet. De har lukket blodtilførslen til foden.

Ricki skal hastes med helikopter til et andet hospital.

Vil amputeres

Ricki vågner op efter sin tredje operation med en helet fod, siger lægerne.

Selvom Ricki burde være glad for de gode nyheder, er han det ikke.

For lægerne fortæller, at hans fod aldrig bliver den samme igen. Den vil blive ved med at hæve, når han bruger den. Og det betyder, at han hverken kan få et fysisk hårdt job eller vil kunne løbe igen. To ting, som Ricki ikke vil undvære.

For hvad skal han gøre med sit tømrerjob nu? Og hvad med sporten? En hobby, han har haft hele livet.

Derfor har Ricki et ønske om at få sit ben amputeret. Et ønske, som for de fleste mennesker lyder skørt. Men for Ricki er det den eneste mulighed for, at han vil kunne få et nogenlunde normalt liv igen.

Desværre er svaret hos lægen ikke, som han håber på. Lægerne vil ikke amputere hans ben, selvom han ønsker det.

Men til Rickis held går der infektion i foden tre uger senere. Lægerne giver ham to valgmuligheder:

Enten skal han i en langvarig antibiotika-behandling, eller også skal han have amputeret sit underben. Ricki er ikke i tvivl: han skal have amputeret sit underben - nu.

En nyhed, som han ringer til sin lillebror for at fortælle.

- Er det nu, jeg skal sige tillykke? spørger lillebroren i telefonen.

- Ja, svarer Ricki. >>>

I tiden efter operationen hævede Ricki Dalhofs fod op, hvilket lægerne kunne fortælle ville blive en varig tilstand, som Ricki ikke kunne leve med. Derfor traf han en drastisk beslutning.

- Jeg kunne se en bedre løsning ved at få mit ben amputeret, for så kunne jeg stadig være aktiv og dyrke en masse sport, fortæller Ricki Dalhof.

FOTOS / PRIVAT

Weekend med Amputationsforeningen

Godt fire måneder efter amputationen tikker en invitation til en weekend med Amputationsforeningen ind i Rickis indbakke. Et arrangement, der byder på blandt andet dans, vandgymnastik og foredrag.

Til arrangementet er der én, som fanger Rickis opmærksomhed. Det er en amputeret mand, som har gennemført en ironman.

Følelsen af glæde og håb fylder Rickis krop, for kan man virkelig lave en ironman med et amputeret underben?

Ricki har allerede løbet to ironmen. Den første i 2001 og den næste i 2012. Men efter han blev amputeret, troede han ikke, at det ville lykkes igen.

Men da manden fortæller, at det er en handicapversion af en ironman, han har gennemført, bliver Ricki skuffet. Disciplinen er den samme, men i stedet for at cykle brugte manden en håndcykel, og så brugte han en kørestol i stedet for at løbe.

For selvom Ricki synes, at det er rigtig sejt, så er det slet ikke hans forståelse af, hvad en ironman er.

Alligevel satte historien sig fast i ham. Ville han kunne blive den første amputerede, som lavede en ironman?

Drømmen om den umulige ironman

Der er kun én anden dansk atlet, som har lavet en ironman med et amputeret ben. Det var Sebastian Engwald Jensen i 2016.

For Ricki er det ikke drømmen om at blive hurtigere end Sebastian Engwald Jensen, der fylder. Han vil gerne gennemføre en ironman for at vise andre amputerede, at man kan gøre alt, hvis bare man har viljen til det.

– Jeg synes, jeg har set lidt for mange amputerede læne sig tilbage og sige: Det her, det kan jeg ikke. Derfor vil jeg gerne vise andre amputerede, at man faktisk godt kan, hvis man bare prøver og kæmper for det, fortæller Ricki Dalhof.

I den korte periode, Ricki har båret en protese, har han mødt mange amputerede, som bare giver op, eller som ikke

Om amputationsforeningen

Amputationsforeningen blev dannet i 2012.

Foreningen arrangerer aktivitetsweekender og caféer, hvor man kan opdage, at der er masser af muligheder, selvom man er blevet amputeret.

Det er en patientforening, som hjælper hospitaler, klinikker og kommuner med at blive klogere på de amputeredes behov.

Foreningen er med i udviklingen af lovgivning, der vedrører amputeredes særlige behov for proteser og andre ting, som har betydning for en hverdag som amputeret.

Kilde: Amputationsforeningen.

Ricki Dalhof startede til kørestolsbasket lige efter amputationen, og han er stadig en del af holdet.

prøver at finde ud af, hvad man kan med protesen.

Netop derfor vil Ricki gerne vise andre amputerede, at protesen ikke skal være en hæmsko for ens drømme.

Over målstregen

18. august 2024. Fløjten lyder. Ironman 2024 bliver skudt i gang ved Amager Strandpark i København.

Ricki har været i gang i nogle timer nu og mangler kun løbe-disciplinen for at fuldføre sin ironman.

Heldigvis er publikum med ham og giver ham den sidste kampgejst til at fuldføre. For med sin benprotese og startnummeret "1" er Ricki nem at genkende blandt løbets 2.501 deltagere.

Ricki mangler kun de sidste meter for at være i mål. På begge sider er der hujen og klapsalver.

Og så løber han over målstregen.

Uret viser 10 timer og 47 minutter.

En følelse af lettelse fylder Rickis krop. Han har gennemført en ironman med et amputeret underben, og så har han ovenikøbet slået Sebastian Engwald Jensens tid med 46 minutter.

Nu er der ingen grænser for, hvad man kan med et amputeret underben, tænker Ricki.

Under ironmanen skulle Ricki Dalhof gennemføre 3,8 kilometer svømning, dernæst 180 kilometer cykling og til sidst en løbetur på 42,2 kilometer.

Jeg synes, jeg har set lidt for mange amputerede læne sig tilbage og sige: Det her, det kan jeg ikke. Derfor vil jeg gerne vise andre amputerede, at man faktisk godt kan, hvis man bare prøver og kæmper for det.

RICKI DALHOF
Tørner og ironman

FOTOS / PRIVAT

Måtte skifte job

I dag har Ricki skiftet skurvognen ud med klasseværelset, når han til daglig underviser i tømrerfaget på erhvervsskolen NEXT i Rødovre.

Et job, han fik, fordi det blev for hårdt at arbejde som tømrer.

For med Rickis benprotese kan han kun bøje benet 90 grader. Det betyder, at når han kommer ned i gulvhøjde, er det hans ryg, han bruger. Og det ville ryggen ikke kunne holde til i længden.

Benprotesen er kun et samtaleemne, første gang eleverne møder Ricki som underviser.

- De fleste spørger ind til benet, når de ser det, og så fortæller jeg bare historien, det er der ikke noget hemmeligt ved, fortæller han.

Når man møder Ricki, er det eneste, som afslører hans handicap, den sorte benprotese, som stikker ud for enden af hans grå tømrersshorts.

For det med at blive sat i bås er noget, som Ricki er meget imod. Han vil bare være ligesom alle andre.

- Mit mindset har altid været, at jeg skulle tilbage til det, jeg kunne, før jeg fik min protese, fortæller han. ■■

Ricki Dalhof arbejder som tømrerfaglærer på erhvervsskolen NEXT i Rødovre. Her er benprotesen kun et samtaleemne, første gang eleverne møder ham.

FOTOS / RASMUS FLINDT PEDERSEN

**Mit mindset har
altid været, at jeg
skulle tilbage til det,
jeg kunne, før jeg
fik min protese.**

RICKI DALHOF

Tømrer og ironman

Ulykken og amputationen har ikke holdt Ricki Dalhof tilbage fra skiene eller andre fysiske aktiviteter.

FOTOS TIL HØJRE / PRIVAT

UD AF JOBCENTRETS KLØR

UDDANNELSE GJORDE MIT LIV BEDRE

Et kørekort til bus gav Kresta fast job igen. Nu kæmper hun for, at politikerne ikke forringer mulighederne for, at ledige kan uddanne sig.

ET SMADRET KNÆ var grunden til, at Kresta Møller Christensen uddannede sig til kontorassistent, da hun var ung. For hun kunne ikke holde til at stå op hele dagen.

I en lang årrække derefter havde hun forskellige job på kontor, men hun har også arbejdet med børn som ufaglært pædagog.

Kresta Møller Christensen vekslede mellem perioder med ledighed og løse ansættelser.

Så tog hun til et informationsmøde, som handlede om at få erhvervskørekort. Hun kunne godt se sig selv bag rattet i en taxa eller en bus.

– Jeg kan godt lide at prøve ting af, og samtidig ville jeg gerne ud af jobcenterets klør, siger Kresta Møller Christensen, som er fra Aarhus.

Ikke længe efter var både taxa- og buskørekortet hjemme.

I begyndelsen kørte hun minibus i hverdagene og taxa i weekenderne som afløser. Derefter havde hun to deltidsjob som buschauffør, suppleret med et job som kassedame for at få nok timer.

– Drømmen var et fast job som buschauffør ved Aarbus, for det var skrækkeligt ikke rigtig at høre til nogen steder, siger hun.

Aarbus varetager al bybuskørsel i Aarhus Kommune.

Efter en kortere afstikker til en helt anden branche gik drømmen i opfyldelse. I dag kører Kresta Møller Christensen bybus i Aarhus.

– Det var det, jeg gerne ville. Jeg elsker at køre bus. Jobbet er fantastisk, fastslår hun.

For nylig var hun med en lille delegation på Christiansborg for at prøve at påvirke politikerne til, at de ikke skal forringe mulighederne for at få en uddannelse, når man er ledig.

– De seks ugers uddannelse har været med til at ændre mit liv til det bedre. Uden det kørekort havde jeg måske stadig flakket rundt i vikariater og midlertidige ansættelser, vurderer hun.

**Uden det kørekort havde
jeg måske stadig flakket rundt
i vikariater og midlertidige
ansættelser.**

KRISTA MØLLER KRISTENSEN

Nyuddannet buschauffør

Tekst
Lene Petersen
lene.petersen@3f.dk
+
Foto
Lars Just

SPØRG A-KASSEN

Uddannelse på dagpenge?

Hej a-kasse

Jeg er gået på efterløn efter mange år på arbejdsmarkedet. Jeg udfylder mit efterlønskort, men er der andet, man skal, som efterlønner?

Verner, Aarhus

Hej Verner

Godt du spørger. For nu hvor vi nærmer os årsskiftet, er der et par ting, man skal være opmærksom på, når man får efterløn. Næmlig hvis du begynder at få udbetalinger fra din pension. Eller hvis din udbetalte pension ændrer sig, typisk ved årsskiftet. Det skal du selv oplyse, for a-kassen får nemlig ikke automatisk besked fra pensionselskaberne. Det er vigtigt, at a-kassen har de aktuelle oplysninger, for vi skal modregne korrekt i din efterløn.

Med venlig hilsen

Michael Kristiansen

Forsikringschef i 3FA

Gode råd om efterløn og pension

1

Det er vigtigt at gøre a-kassen opmærksom på det, hvis din pension ændrer sig, når du får efterløn. For det har betydning for modregning i efterlønnen.

2

Hvis det ikke bliver rettet med det samme, kan det koste både tilbagebetaling og en sanktion.

3

Er du i tvivl, kan du enten kontakte din lokale 3F-afdeling, ringe til a-kassens efterlønsteam eller sende besked til a-kassen via Mit3F.

DINE FORDELE

FOTO / 3F

GIV DINE BØRN ET GRATIS MEDLEMSKAB AF 3F

Alle fortjener et bæredygtigt arbejdsliv. Du kan sikre dine børn den bedste start på arbejdslivet med et gratis medlemskab af 3F.

WWW.3F.DK/FORDELE

FOTO / COLOURBOX

FÅ PERSONLIG OG JURIDISK RÅDGIVNING

Som medlem af 3F's fagforening kan du få gratis juridisk vejledning, også om private forhold som skilsmisse, arv og testamente.

WWW.3F.DK/FORDELE

FOTO / FYSIODANMARK

GRATIS KIROPRAKTOR MED MERE

Er du omfattet af en sundhedsordning hos Pensiondanmark eller Industriens Pension? Så kan du blandt andet få dækket udgiften til behandling hos en fysioterapeut eller kiropraktor – og du har også adgang til online læge og online psykologhjælp.

WWW.3F.DK/FORDELE/GRATIS-PSYKOLOGHJAELP-FYSIOTERAPI-OG-KIROPRAKTOR

FOTO / COLOURBOX

ATTRAKTIV BILLÅN

Når du er medlem af 3F og/eller kunde i Arbejdernes Landsbank, kan du blandt andet få billigt oprettelsesgebyr og mulighed for nul procent i udbetaling.

WWW.3F.DK/FORDELE/ATTRAKTIVT-BILLAAN-GENNEM-ARBEJDERNES-LANDBANK

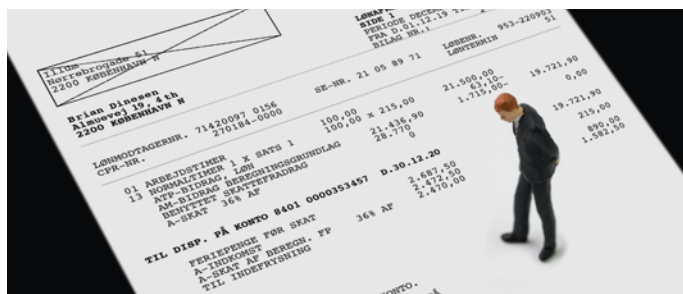

FOTO / FAGBLADET 3F

FÅ ET GRATIS LØNTJEK

Har du styr på din løn? Mere end halvdelen af danskerne har oplevet, at der var fejl på deres lønseddel. Få tjekket din lønseddel i din lokale 3F-fagforening.

WWW.3F.DK/FORDELE/BESTIL-ET-GRATIS-LOENTJEK

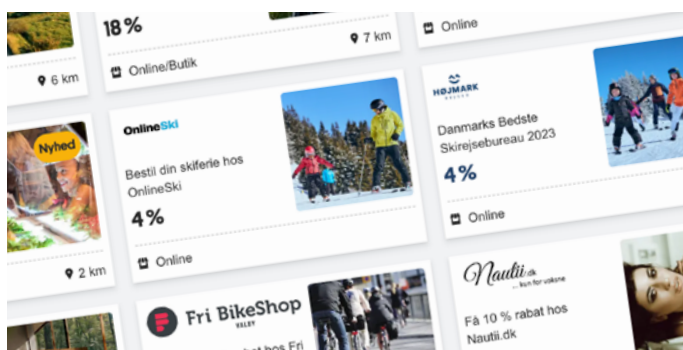

FOTO / PLUSKORT

SHOP MED RABAT I +1.300 BUTIKKER

Med PlusKortet i hånden har du som medlem af 3F's fagforening adgang til fordele og rabatter i mere end 1.300 butikker og webshops.

WWW.3F.DK/FORDELE/PLUSKORT

TJEK BREVENE FRA DIT PENSIONSSKAB I MIT.DK

Som 3F'er har du typisk din pension i Pensiondanmark eller Industriens Pension. Din pensionsordning og de muligheder, der er i ordningen, kan være vigtige for dig. Derfor gør dit pensionselskab sit bedste for at holde dig godt orienteret.

ALLE MEDLEMMER får nu de vigtigste informationer i mit.dk i stedet for i e-Boks, og det er vigtigt, at du husker at åbne dine breve i mit.dk. Ellers går du glip af vigtig information, du skal tage stilling til, og nyttig viden om din pensionsordning.

Du kan nemt logge på mit.dk fra din computer, eller du kan hente appen mit.dk i App Store eller Google Play.

Du kan vælge at få besked via e-mail eller

SMS fra mit.dk, når der er ny post til dig. Så er du sikker på, at du ikke går glip af vigtig viden. Gå ind på din profil på mit.dk. I 'Notifikationer' vælger du, hvordan du vil have besked – e-mail, SMS eller begge dele.

Eksempler på informationer i mit.dk

- Nyt om dine forsikringsdækninger
- Du har penge hos os, se beløbet
- Den årlige pensionsoversigt

Ring til dit
pensionsselskab

Pensiondanmark
70 12 13 30

Industriens Pension
70 33 70 70

Dit pensionsselskab er til for at hjælpe dig

I både Pensiondanmark og Industriens Pension er der fuldt fokus på at være tilgængelige for medlemmerne og på, at du får mest muligt ud af indholdet i din pensionsordning.

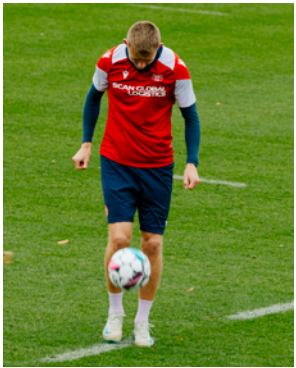
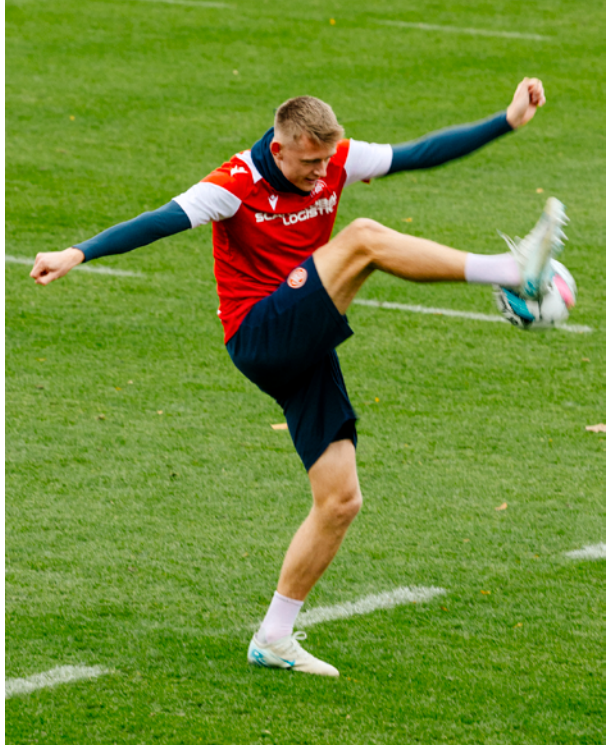
Du kan skrive, ringe eller booke et møde, når det passer dig. Ud over at bruge dit pensionsselskabs app kan du også få det fulde overblik ved at logge ind på dit pensionsselskabs hjemmeside. I Industriens Pension logger du ind på 'Min side' på industriens-pension.dk, og i Pensiondanmark logger du ind på pension.dk.

Har du spørgsmål om mit.dk?

Du kan kontakte kundeservice hos mit.dk på telefon 7080 2580. De er klar til at hjælpe dig alle hverdage klokken 8-20 og i weekenden klokken 10-16.

Tekst
Frederik Aagaard Zeuthen
frederik.zeuthen@3f.dk
+
Foto
Tobias Nicolai

3F Superliga

For et år siden spillede Mathias Jørgensen i 2. division i Esbjerg og var i tvivl om karrieren. Nu spiller han i 3F Superliga med et anførerbind om armen. Var det ikke for ensomme måneder i et covid-nedlukket New York, var det måske ikke endt sådan.

MATHIAS JØRGENSEN var blot 18 år, da New York Red Bulls stod klar med en kontrakt til ham. Efter et godt første år i USA følte Mathias Jørgensen, at han stod foran sit gennembrud. Men det eneste, der brød igennem, var covid-19, og USA lukkede ned. Hans kæreste måtte rejse tilbage til Danmark, og derfor befandt den dengang

19-årige Mathias Jørgensen sig alene i en lejlighed, han i flere måneder ikke måtte forlade. Det var både ensomt og kedeligt. Men det værste var uvisheden.

– Man anede ikke, hvornår det sluttede. Hvornår kan jeg komme ud og være sammen med nogle mennesker igen? Hvornår kan jeg se min familie igen? Jo længere der gik, jo værre blev det. Så det var nogle sindssygt hårde timer, jeg skulle slå ihjel alene i en tom lejlighed, siger Mathias Jørgensen.

Genfinde sig selv som menneske

Derfor var lysten til at vende tilbage til Danmark også stor, og i 2021 kom et halvt års lejeaftale med AGF i stand. Det halve år blev dog forpurret af skader, og bagefter endte Mathias Jørgensen tilbage i den tomme lejlighed i USA de sidste seks måneder af kontrakten.

Både hans familie og hans kæreste mente, at han havde brug for at komme hjem til Danmark igen.

– Jeg levede så meget i en boble, at det nok tog hårdere på mig, end jeg gik og troede. Så jeg havde brug for at komme hjem igen og finde mig selv som menneske igen, siger Mathias Jørgensen.

Så efter tre år i USA skiftede han i 2022 til Esbjerg FB, der på det tidspunkt spillede i 1. division. Det gjorde han med en målsætning om, at klubben skulle tilbage i Danmarks bedste fodboldrække. Sådan gik det dog ikke. I stedet rykkede klubben ned i 2. division. Og det satte tanker i gang.

– Det er ikke alle, der kan leve af at spille fodbold i Danmarks tredjebedste række. Så jeg blev nødt til at tænke på noget ved siden af fodbolden, siger han.

Derfor færdiggjorde han den studentereksamen, han måtte afbryde, da han

Lige nu fokuserer jeg på at få det bedste ud af min hverdag. Og så må fodboldverdenen jo bringe mig derhen, hvor den gør.

MATHIAS JØRGENSEN

Anfører i AaB

flyttede til USA. Og i februar 2024, efter blot en halv sæson i 2. division, skiftede han til AaB. Og så gik det stærkt.

I sommer rykkede han og klubben op i 3F Superliga, og kort efter blev han anfører for AaB. Noget, han ikke selv tror, han nødvendigvis var blevet, hvis det ikke var for de udfordrende år, han har været igennem.

– Jeg er nok blevet modnet på lidt kortere tid qua de ting, jeg har skullet tackle i en forholdsvis ung alder, siger Mathias Jørgensen.

AaB's cheftræner, Menno van Dam, har understreget over for Mathias Jørgensen, at han ikke skal ændre sig selv som anfører. Han skal være sig selv og være en anfører, der leder gennem handling.

– Vi kan have gode dage, og vi kan have mindre gode dage, og dem har vi, og de vil altid komme. Men det kræver ikke talent at kunne arbejde 100 procent og lægge en god arbejdsindsats hver dag. Det skal man gøre til hver evig eneste kamp og træning, siger Mathias Jørgensen. ■

SÅDAN KOMMER DU MED TIL KAMP

Fri adgang

Der er fri adgang til alle kampe i 3F Superliga for medlemmer af 3F.

Læs mere på www.3f.dk/superliga om, hvordan du kommer med til kamp.

BASTA

55

Claus Dønvild, 64 år.

Blev fyret efter 37 år hos SAS Ground Service. Er meget glad for sit nye arbejde i Amager Strandpark.

FOTO / JOACHIM ROSE

FYRINGEN

ER JO EGENTLIG

Her kan du læse, hvorfor Claus er så glad for sit nye job:

NOGET AF DET BEDSTE,

DER ER SKET FOR MIG

DIN OVERENSKOMST ER FAMILIEPOLITIK

HOS INDUSTRIGRUPPEN er vi i fuld gang med at forberede os til de kommende overenskomstforhandlinger. I CO-industri holder vi i disse uger optaktsmøder for tillidsrepræsentanter rundtomkring i landet, hvor vi diskuterer forslagene til OK25. Derfor er jeg i øjeblikket særligt optaget af at dele budskabet om, hvad

overenskomsten gør for medlemmerne.

Vores medlemmer varetager nogle af de vigtigste job i Danmark. Job, som holder hjulene og økonomien i gang. Men for nogle er arbejdet hårdt og opslidende, hvilket går ud over den fysiske og psykiske trivsel, både på arbejdspladsen og efter fyraften. Derfor har vi arbejdet – og arbejder fortsat – for, at vores medlemmer har en god overenskomst, som skaber et bedre arbejdsliv, også efter mange år på arbejdsmarkedet.

Familiepolitik er en del af din overenskomst, da den bidrager til et bedre og mere fleksibelt arbejdsliv. Fra politisk side er der stor opmærksomhed på netop familiepolitik, hvor det både handler om at give økonomiske fordele til børnefamilier og om at ændre i pensionsforholdene. Derfor vil jeg gerne dele mere om de resultater, vores overenskomst har skabt for familierne.

– Overenskomsten er familiepolitik, når du blandt andet får fuld løn i en stor

Af
MADS ANDERSEN

Formand for Industrigruppen i 3F

“

Vores medlemmer varetager nogle af de vigtigste job i Danmark. Job, som holder hjulene og økonomien i gang.

del af din barsels- eller forældreorlov.

– Overenskomsten er familiepolitik, når du får fuld løn på barns sygedage og i forbindelse med lægebesøg med dit barn. Livet som forælder skal ikke have en økonomisk slagside.

– Overenskomsten er også familiepolitik, når du afholder den 6. ferieuge med tid til alt det sjove, der giver fornyet energi, når hverdagen atter begynder.

– Og overenskomsten er også familiepolitik, når du får løn under selvvalgt uddannelse, så du har en styrket faglighed, som gør dig til en attraktiv arbejdskraft både nu og i fremtiden. Det skaber stabilitet og tryghed for dig og din familie, så I kan fokusere på det, der er vigtigt for jer.

Selvom overenskomsten kan virke kompleks og uoverskuelig, behøver den ikke at være det. Derfor fremhæver og snakker jeg meget om nogle af de resultater, vi har opnået gennem årene.

Det er afgørende, at vi også står sammen om at sikre gode overenskomster i fremtiden. Det skal vi, fordi overenskomsten er meget mere end en formel aftale – den skaber rammerne for et liv i balance med plads til både et meningsfyldt arbejdsliv og familieliv. Derfor er det vigtigt, at vi bakker op om vores fagforening. Sammen sikrer vi de rettigheder, der gør en reel forskel for vores medlemmer. ■

UPGRADE NOW!

Engineered in Copenhagen

Hos Airtox rækker vi langt ud over grænserne for hvad man kan forvente af vægt i forhold til sikkerhedssko. Vi er nemlig af den opfattelse, at sikkerhedssko skal være lettere end almindelige sko! Når det kommer til stykket er faktisk, at sikkerhedssko typisk bruges i mange flere timer om dagen end almindelige sko!

